

Úvodník

Obdobie prázdnin a dovoleniek je v plnom prúde. Väčšina z nás v týchto dňoch podniká cesty za oddychom a regeneráciou vlastných síl. Okrem slnečných pláží, zakvitnutých lúk, či nocí prežitých pod stanom si zaiste nájdete v týchto dňoch aj čas na stretnutie s výtvarným umením. Počas letných mesiacov sme pre vás v Galérii Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne pripravili dve osviežujúce výstavy, ktoré zaiste stojí zato vidieť. Okrem výstavy Jána Koniarka, z ktorej sme pre vás pripravili krátky profil dvoch diel tohto autora, máte možnosť začítať sa aj do tvorivého vyznania sklárskej výtvarníčky Petry Jureňovej Vlhovej. Na stránkach aktuálneho informačného listu si okrem iného môžete pričítať aj ohliadnutie za otvorením výstavy sochára Alojza Drahoša v Bratislave, či premiérou malého bábkového divadielka na pôde galérie. Nebude chýbať ani malá ochutnávka pripravovaných septembrových výstav. Na záver vám predstavíme ďalšiu významnú maliarsku osobnosť trenčianskeho regiónu - Teodora Jozefa Mousona.

(lub)

Výstava sochára Alojza Drahoša v Bratislave

Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne v spolupráci s Kanceláriou Národnej rady Slovenskej republiky pripravili individuálnu prezentáciu sochárskych diel Alojza Drahoša s názvom Hľadanie tvaru III. Výstava v autorskej koncepcii Aleny Hejlovej je prístupná v reprezentatívnych priestoroch výstavnej siene na Západnej terase Bratislavského hradu do 25. augusta 2010.

Tvorba sochára Alojza Drahoša ukazuje vnútornú jednotu jeho tvorivého zámeru, podmieneného silným citovým založením, talentom a názorovou vyrovnanosťou, ktoré mu pomáhajú vidieť a vyjadrovať zmyslovú bohatosť života. Jeho dielo je určené krivkovými objemami, zahŕňajúce v sebe pohyb ako do hĺbky, tak z hĺbky. Majstrovu pozornosť roznečuje námetovo večný motív sochárskeho umenia, motív figúry, ktorá prechádza postupným procesom programovej štylizácie, zovšeobecnenia, deformácie. Figúra je často prezentovaná ako zobrazenie ženy.

Pre tvorbu Alojza Drahoša je príznačné, že sa neuberá len úzko vymedzeným smerom. Ponecháva si otvorené viaceré nastúpené cesty. Už na Strednej umelecko-priemyselnej škole v Bratislave zásluhou rezbárskeho školenia profesora Ľudovíta Korkoša učarovalo Drahošovi drevo. Lákalo ho vnútorným usporiadaním, mäkkosťou línií a tvarov. Bolo príjemné na dotyk a prácu.

Záľubu s pozoruhodnou rovinou klasickej sochárskej práce našiel v kameni. Modelačné opájanie sa chvejivým tvarom, vyrastajúcim pod dotykmi prstov v mäkkej hline alebo vosku, ktoré uplatnil v tvorbe drobných skíc a plastiek, vystriedalo pevnejšie definovanie tvarov v tvrdom materiáli.

Rukopisné stopy tu autor potlačil na minimum v prospech čistého z bloku vymedzeného tvaru. Srdcu najbližšiu formu uplatnenia však našiel pravdepodobne v bronzoch, v drobných plastikách, reliéfoch, plaketách.

Alojz Drahoš je absolventom sochárstva na Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave u profesora Jána Kulicha, ktorý jeho záujem nasmeroval k otázkam modelačného tvorivého postupu voľnej sochy i k otázkam štruktúrálnej reliéfnej skladby. Možno aj svojmu profesorovi vďačí za dokonalú profesionalitu v sochárskom odbore, aj za bravúrne zvládnutie redukcie trojrozmerného objemu.

(Alena Hejlová, red)

Ján Koniarek sa narodil 30. januára 1878 vo Voderadoch v rodine učiteľa Františka Koniarka a Márie (rodenej Csasznej). V rokoch 1894-97 študoval na Umelecko-priemyselnej škole v Budapešti, v rokoch 1897-1906 na Akadémiách výtvarných umení v Prahe, v Budapešti (prof. Alojz Štróbl) a v Mníchove (prof. W. von Rühmann). V rokoch 1906-1914 pôsobil v srbskom Belehrade ako pedagóg a účastník na umeleckom dianí. V rokoch 1912-1918 sa dobrovoľne prihlásil bojovať v Balkánskej vojne a v 1. sv. vojne. Po vojne sa vrátil do rodných Voderád k sestre, v roku 1924 sa presťahoval do Trnavy, kde si vytvoril prvý ateliér v areáli Sesslerovej továrne, neskôr sa presťahoval do domu s ateliérom na Šaštinkovej (dnes Trstínskej) ulici. V roku 1937 publikuje text Sochár a národ v Slovenských pohľadoch, získava miesto docenta pre modelovanie na výtvarnom oddelení Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave. V roku 1944 vychádza prvá monografia od Karola Vaculíka – „Koniarek“. Ján Koniarek 4. mája 1952 zomiera v Trnave, pochovaný je na Novom cintoríne.

V roku 1978 je Okresná galéria v Trnave pri príležitosti 100. výročia narodenia autora premenovaná na Galériu Jána Koniarka v Trnave, v roku 2002 je otvorená Stála expozícia sochárskych diel Jána Koniarka v novej prístavbe Kopplovej vily Galérie Jána Koniarka v Trnave.

V roku 2007 vychádza monografia Sochár Ján Koniarek a otvára sa nová stála expozícia Ján Koniarek – zakladateľ moderného slovenského sochárstva v novom pavilóne Kopplovej vily GJK v Trnave.

(zdroj: Zdroj : Bartošová Z., Belohradská L., Rajčević U., Valová M. : Sochár Ján Koniarek. Trnava : Galéria Jána Koniarka v Trnave a Občianske združenie Trnávské fórum '89, 2007)

Ján Koniarek v Galérii M. A. Bazovského

Výrazným počínom v oblasti spolupráce Galérie Jána Koniarka v Trnave a Galérie Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne je dočasná výmena expozícií, čo prináša možnosť prezentácie ucelených zbierok diel dvoch významných slovenských umelcov Jána Koniarka a Miloša Alexandra Bazovského. Tentokrát sa bližšie zameriame na tvorbu Jána Koniarka. Pripravili sme pre vás profil dvoch významných diel J. Koniarka - Hlava Jána Krstiteľa a Pro Patria.

Ján Koniarek: Hlava Jána Krstiteľa

Hlava Jána Krstiteľa patrí medzi najvýznamnejšie sochárske diela „srbského obdobia“ sochára Jána Koniarka. Vzniklo v roku 1906, teda v období, keď Koniarek začal pôsobiť v Belehrade ako učiteľ. Okrem toho tu realizoval i vystavoval mnohé diela. Vytvoril tu mnoho portrétov známych osobností, členov kráľovského rodu, politikov, umelcov, priateľov atď., ako i množstvo komorných diel, kam sa zaraďuje i Portrét Jána Krstiteľa.

Hlava Jána Krstiteľa vznikla na konci štúdií a je majetkom belehradského Národného múzea. Portrét získal uznanie aj v Sofii, Mníchove a Bruseli. Repliku hlavy do dreva, ktorá je dnes umiestnená v Turčianskej galérii v Martine, zhotovil podľa originálu Fraňo Štefanko.

Dielo, ktorého bronzové a sadrové odliatky sa nachádzajú dnes v Belehrade, Bruseli, Sofii, ale i v Galérii P. M: Bohúňa v Liptovskom Mikuláši, Slovenskej národnej galérii v Bratislave, Galérii J. Koniarka v Trnave, v Oravskej galérii v Dolnom Kubíne, je podľa dobového popisu pravdepodobne identické s Portrétom hlásateľa, vystaveného na výstave v Belehrade a v Sombore. Po Prvej výstave Srbského umeleckého združenia v Belehrade v júni roku 1908 o ňom srbský básnik Jovan Dučić napísal : „ Hlásateľ má pekné detaily, oči, ústa aj v sadre prejavujú vláčnosť a pohyb celej úbohej a nervózneho postavy. Pohľad je veľmi duchaplný a vyžaruje akýsi tajomný, chorý mysticismus. Tento hlásateľ s mladou a nežnou tvárou, tenkými fúzikmi a riedkou bradou vyzera ako preoblečený renesančný šľachtic, ktorý pod plášťom skrýva hodvábný odev, na boku meč a srdce mu chorie láskou

radi, sa vyznačujú tvárou religióznej extázy ako tento hlásateľ“. V tomto diele sa zreteľne odzrkadľuje tvorba významného francúzskeho sochára Augusta Rodina, ktorý sa vo svojich dielach vyznačuje naturálnou presnosťou predovšetkým v zobrazení človeka. Prostredníctvom ľudského tela sa snažil vyjadriť duševný stav človeka. Ján Koniarek tvorbu Augusta Rodina, ktorý ho vo veľkom inšpiroval a ovplyvnil jeho dielo, určite poznal, možno nie priamo z výstav, ale určite ju mal možnosť poznať z dobovej tlače alebo z Rodinovej veľkolepej výstavy, ktorá sa uskutočnila v roku 1902 v Prahe. K obdivu k Rodinovi sa sám priznal v niekoľkých článkoch (napr. „Zavrholo moderné umenie logiku a cit?“ in Slovenský hlas, 1968). Znalosť Rodinového umenia potvrdila i podrobná analýza Koniarkových diel, ktoré boli mnohé priamo inšpirované konkrétnymi Rodinovými prácami.

Dieło Hlava Jána Krstiteľa má vzor práve v Rodinovom diele Tête de la douleur (Hlava utrpenia). Portrét, ktorý čisto len výrazom v tvári vyjadruje bolesť a žiaľ, sa často objavuje v Rodinových kompozíciách (napr. v diele Brána pekla). Práve kvôli expresívnemu zobrazeniu - otvoreným ústam a privretým očiam - býva kunsthistorikmi často prirovnávaný k Berniniho sochám Extáza sv. Terézie a Sv. Ludovica Albertoni v Ríme – vrcholným dielam rímskeho barokového sochárstva. Koniarkov Ján Krstiteľ však pôsobí vyrovnaneršie, nie je natoľko expresívny, jeho pohľad navzdory osudu nie je nenávisťný, ale plný súcitu. Dieło je vyzreté, dokumentuje autorov príklon k dobovým štýlovým tendenciám. I belehradská dobová kritika, ktorá jeho voľnú tvorbu srbského obdobia zaradila do secesno-symbolickej línie srbského sochárstva začiatku dvadsiateho storočia, oceňovala v jeho dielach najmä elegičnosť a až mystickú preduchovnenosť a jemnosť sochárskeho stvárnenia.

Ján Koniarek: Pro Patria

Ján Koniarek pracuje aj s reliéfom. Jeho inšpiračným zdrojom bol nepochybne belgický sochár Constantin Meunier, ktorý si ako modelov svojich prác vyberal sociálne vydedených jedincov na pokraji

spoločnosti. Ten ho ovplyvnil predovšetkým v realistickom zobrazení jednoduchých ľudí a najmä v zoznamení sa s vysokým reliéfom. Najvýznamnejším reliéfom srbského obdobia, ale i celej Koniarkovej reliéfnej tvorby, je Pro Patria (Za vlasť). Vznik tohto kruhového reliéfu s nápisom Pro Patria, po ktorom je pomenovaná i výstava v GMAB, sa predpokladá medzi rokmi 1914 – 1918. Toto

datovanie by znamenalo autorovu autentickú reakciu na vlastné zážitky z vojny. Dieło pozostáva z mätko modelovaných dvoch tvári z profilu – ležiaceho mŕtveho muža a anjela s myrtovým vencom vo vlasoch, ktorý sa k nemu skláňa a bozkáva ho na čelo. Dieło sa prejavuje secesnými líniami, je vytvorené v nízkom reliéfe v spolupráci so svetlom. Dieło evokuje podľa tvaru, témy i nápisu pokus o riešenie náhrobného emblému padlým neznámym vojakom.

(Radka Nedomová)

Posolstvo svetla Petry Jureňovej Vlhovej

„...sklo je jedinečným materiálom, ktorý nám otvára bránu do inej dimenzie...“

Základnou ideou sklárskej autorskej výstavy je zachytenie nielen zážitkov zo samotného diela počas denného svetla, ale aj počas večerných hodín. V svetelnom sprievode nám prezrádza posolstvo. Posolstvo denného a nočného svetla.

Celá výstava je teda rozdelená na deň a noc. Celkovo obsahuje 30 kusov objektov. 22 objektov v podkroví a 8 objektov je nainštalovaných v suteréne, osvetlené umelým a živým svetlom. Ide o súvislý rozsiahlejší projekt, z fúkaného ručne tvarovaného skla, ktorý sa nachádza na pomedzí voľného umenia a dizajnu. Dotváraný je maľbou s využitím sklárskych vypaľovacích farieb – drahých kovov – 12% zlata, platiny a listrov. Objekty sú realizované rôznymi maliarskymi technikami, čím som dosiahla originalitu a jedinečnosť každého kusu.

Jednotlivé prvky objektov do seba zapadajú. Kladiem dôraz na voľne tvarovaný biomorfny tvar a maliarsky dekor. Maliarskou štruktúrou vyjadrujem princíp nikdy nekončiaceho cyklu, v ktorom pulzuje život. Dizajnérske prvky tvoria jednotný výtvarný celok – objekt, a zároveň ponúkajú možnosť využitia pri slávnostných chvíľach. Ide o kolekciu sklenených váz, vázičiek, tanierov a mís, ktorých podstatu tvorí maľba. Celá výstava sa skladá z rôznych variácií jedného typu inovatívneho dizajnu, ktorý zároveň rozpráva sochárskou rečou objektu.

Podstatou jednotlivých fúkaných sklenených objektov je osvetlenie a maľba na sklo, ktorá filozoficky dopĺňa základnú myšlienku celého projektu. Filozoficky sa dotýkam myšlienky vnímania duchovnej podstaty sveta. Sklo je jedinečným krehkým, ale pevným materiálom, ktorý mi umožňuje rozvíjať svoje filozoficky ladené úvahy a prenášať naň nekonečnú inšpiráciu z prírody. V prírode nachádzam nespočetné množstvo štruktúr a vzácnych okamihov, ktoré následne „pretavujem“ do tvaru a maľby.

Sklo je pre mňa vodou, bez ktorej nevieme existovať. Je organickou hmotou, v ktorej pulzuje život. Krásny a ušľachtilý materiál. Vnímam ho podobne ako základnú filozofiu dvoch protikladov - jing a jang, ktorú vo svojej tvorbe rozvíjam. V jednej polohe je tekuté, horúce a v druhej polohe je pevné a chladné. Dokáže prenášať, prijímať, a zároveň odovzdávať energiu. Sklo je jednoducho mojim „živlom“. Na základe tejto myšlienky staviam do popredia aj maľbu a farebnosť, ktorá symbolicky dopĺňa filozofiu jednotlivých plastík, objektov, či úžitkových predmetov:

červená farba symbolizuje životnú silu, aktívnu mužskú stranu života. Vzťahuje sa k vášni, túžbam, zároveň dodáva vitalitu, energiu, zápal a radosť zo života.

zlatá farba sa spája so Slnkom. Je to účinná farba, ktorá podporuje pozitívnosť, múdrosť a chápanie.

platinová (strieborná) je farbou Mesiaca, je ženská a citlivá. Vyrovnáva a harmonizuje ostatné farby. Symbolizuje čistotu a cudnosť.

biela farba je očistnou farbou.

čierna farba je sofistikovaná, záhadná a krajne ženská. Symbolizuje neznámo a podvedomú myseľ.

Táto výstava je mojim určitým tvarovým a názorovým vyjadrením doposiaľ skúmaného poznania. Zanechala vo mne obrovský zážitok. Už teraz sa teším, keď budem mať podobnú príležitosť zrealizovať takýto rozsiahly projekt a vytvoriť novú kolekciu. Teším sa na nové „zlaté“ cesty.

Sympóziu, ocenenie, výstavy:

1999 : výstava maturitných prác na Trenčianskom hrade – delová bašta
2003 : autorská výstava v Župnom dome, Púchov
2003 : III. medzinárodná výstava UPV SR, Dom kultúry Banská Bystrica
2004 : výstava absolventiek z oddelenia maľby ŠUV v Púchove
2005 : autorská výstava v dizajnérskej galérii – K-Gallery, Bratislava
2005 : výstava k 40. výročiu založenia oddelenia skla na VŠVU v BA, študentov a absolventov, Čadca
2007 : výstava študentov a absolventov VŠVU oddelenia skla, GMAB v Trenčíne
2007 : maliarske sympóziu hotel Tartuf, Beladice
2007 : 6. medzinárodná výstava výtvarného umenia Art Incheba, Bratislava
2007 : Horizonty súčasnosti III. výtvarní umelci Trenčianskeho kraja v galérii GMAB, TN
2008 : prestížna medzinárodná súťažná výstava „Perla Dell Adriatico“, Grotammare, Taliansko

2008 : „Medzinárodná cena umenia Perla Adrie“ – 1. Cena za maľbu EX AEQUO 2008 : výstava Talenty 04 – 08, Klub GX, Bratislava 2008 : sympóziu A. Dubčeka – výstava v Parlamente SR, Bratislava 2008 : výstava Drevo, sklo, kov v Múzeu, Sv. Anton 2008 : Cyklus výstav „Po stopách E. Suchoňa“ v Bratislave SVU, v Piešťanoch – V Dome umenia, v Pezinoku, v Bratislave – v Slovenskom Národnom Divadle

2008 : autorská výstava „Mandorla“ v K – gallery, Bratislava
2008 : 7. medzinárodná výstava výtvarného umenia Art Incheba, Bratislava
2008 : Kolektívna výstava v kaviarni-Z výtvarníkov z Púchova a jeho okolia
2009 : Elpida–kolektívna výstava na Obchodnej komore rakúskeho veľvyslanectva v Bratislave
2009 : Výstava študentov a ich pedagógov SUŠ-Trenčín – Študentská línia v Prievidzi
2009 : Cena Stanislava Libenského, Clam-Gallasov palace v Prahe
2009 : Výstava na Obchodnej komore rakúskeho veľvyslanectva, Bratislava
2009 : Sklárske sympóziu ateliéru skla VŠVU z BA, v Terchovej – SR
2010 : Kolektívna výstava v Kysuckej galérii v Čadci – SR
2010 : Autorská výstava v galérii Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne 28.09. – 01.10. 2010 : pripravovaná výstava GLASSTEC - medzinárodná výstava skla Dusseldorf, Nemecko

Podakovanie:

Vďaka ponuke vystaviť diela v roku 2010 v Galérii Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne, si nesmierne vážim a veľmi ďakujem pani riaditeľke Danke Loviškovej, Ele Porubánovej a celému tímu tejto galérie, ktorí mi pomohli pri zrealizovaní rozsiahlej, pre mňa veľmi vzácnjej novej kolekcie. Nová kolekcia, ktorú som nazvala „Posolstvo svetla“, mi otvorila množstvo neprebádaných ciest, priniesla mi veľa zážitkov a skúseností.

Petra Jureňová Vlhová

Pripravujeme:

Marián Komáček: Návrat (maľba a grafika)

Od 10. septembra v trencianskej Galérii Miloša Alexandra Bazovského predstaví svojou tvorbou maliar a grafik Marián Komáček. Konceptiu výstavy s názvom Návrat pripravila kurátorka Alena Hejlová.

Reflexie života

Diela Mariána Komáčka napojené na prúd vizuálneho myslenia a meditácie, ktorý preniká od personálneho prežívania skutočného sveta k absolútnemu, imaginatívne horizontu formulujú autorovu výtvarnú kreativitu ako odvážnu a slobodnú životnú možnosť. Komáčkove reflexie života s hlbokým myšlienkovým obsahom, podnecujú pokračovanie predstáv prostredníctvom asociácií diváka. Za zhutneným extraktom medziľudskej komunikácie sa skrýva napätie vzťahov, znepokojenie z každodenných situácií a impulzov, ale aj intenzita zážitkov zo stretnutí, rozhovorov, ciest...

Tvorivé poryvy umelcovej duše

V charakteristike tvorivej osobnosti Mariána Komáčka sa už od študentských čias objavuje maliarske cítenie a vzťah k farbe ako organická súčasť jeho autorského umeleckého vyjadrenia. Spontánny vzťah k farbe a k maliarskemu cíteniu si všimol už jeho pedagóg profesor Albín Brunovský, ktorý ho upriamil na problematiku grafickej techniky farebného leptu. Autor sa svojou tvorbou doslova norí do priestoru, v ktorom sa strácajú a opätovne vynárajú osoby, zvieratá, autá. Bojuje s nosnou výrazovou skratkou, zjednodušuje viditeľné prvky, aby komplikoval vnímanie celku. Maliarske riešenie obohacuje linkou. Čiara raz pevná a súvislá, inokedy prerušovaná, podľa intenzity použitia buď stupňuje napätie alebo v náznaku mapuje jemné poryvy duše. Maľbu vníma ako živel, chcelo by sa povedať ako svoj živel, ktorý predznamenáva jeho impulzívna osobnosť. Z diel prúdi energia, do popredia sa derú ostré farebné tóny, drsne sa prekrývajú nánosy štruktúr. Autor sa vyjadruje veľkorysými gestami, z ktorých vyžaruje aj určitá surovosť aj krehkosť a jemnosť. Všetko je v pohybe, hmoty sa prelínajú, potláčajú a vyzdvihujú, ako keď vzniká planéta, alebo celá galaxia, ako keď sa tvorí maliarov súkromný vesmír.

Po rebríku imaginácie

Rýchlym sledom procesuálnych krokov sa autor dokáže posunúť od predmetného zobrazenia naznačeného vrstvou podmaľby k hlbšiemu a komplexnejšiemu obrazu. Na konečnej podobe obrazu sa podieľajú spontánne maliarske gestá, prekračujúce hranice viditeľného sveta, ale i napätie vyvolané naznačenou, tušenou témou, ktorej významy sú spojené pupočnou šnúrou s jadrom prítomnosti. Výsledný moment maliarskeho záznamu nemusí byť nutne komponovaný, ale naopak objavený náhodne, či v rámci zámerného procesu dekompozície – zmývaním a prevrstvovaním pôvodnej podmaľby i zmenou kontextu. Autor zostupuje po pomyselnom rebríku do hlbín vlastnej imaginácie, hľadá, pátra, nachádza. Niekedy zachytí predstavu kompaktnejšie, inokedy mu obraz viac uniká a zostáva len nejasným záznamom. Skúsenosť z abstrakcie sa prejavuje obohatením rukopisnej štruktúry maľby. Komáček je schopný rozvinúť bohatú škálu maliarskeho

výrazu od úderného gestizmu až k polohám takmer lichterivo lyrickým. Napriek tomu, že si maľby uchovávajú náboj dravej expresie a miestami akéhosi dobromyseľného kritického sarkazmu, je v nich dosť miesta i pre jemné tóny zmyslového okúzlenia napríklad ženským telom, zvierateľom, historickým automobíлом.

Rozprávanie o ľudskom osude

Marián Komáček nás stále znovu presviedča o možnostiach maľby ako veľkolepého rozprávania o ľudskom pechorení, o osude človeka o jeho radoostiach, smútkoch i túžbach. S prirodzeným skepticizmom, optimizmom a iróniou, synchronizujúc viaceré aspekty videnej a citenej skutočnosti sa snaží podať správu o univerzálnej realite. Bytostná potreba poznať skutočnosť sa naliehavo premieťa aj do premien maliarskeho jazyka a vyústila do komplexného maliarskeho prejavu, v ktorom sa mu podarilo byť súčasne aj expresionistický, aj symbolický. Výrazná je u Komáčka existenciálna poloha, je tu i jemný humor, poézia, niekedy trochu surreálna a absurdity a nad tým všetkým však mnoho človečenstva – pochopenia pre človeka a súcitie s ním a jeho údelom. Skratka humanizmus v ňom, ktorý nie je čítankový, ale tiež nevyprchá.

(Alena Hejlová, lub)

Marián Komáček

sa narodil 11. decembra 1959 v Gbeloch. Študoval na Strednej umeleckopriemyselnej škole v Bratislave, na grafickom oddelení u prof. Gabriela Štrbu. Neskôr na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, na oddelení grafiky a knižnej ilustrácie u prof. Albína Brunovského. Žije a tvorí v Devínskej Novej Vsi.

Pripravujeme:

" Dobrá kresba pochádza zo skrinky ducha " (Tintoretto) (Kresba v zbierkovom fonde Galérie M. A. Bazovského)

Galéria Miloša Alexandra v Trenčíne opäť siaha do vlastného zbierkového fondu. Tentokrát verejnosti predstaví (od 10. septembra) kresby z depozitára galérie. Celkovo sa v jej zbierkach nachádza viac ako 1200 kresieb od najvýznamnejších autorov. Výber koncipovala Alena Hejlová.

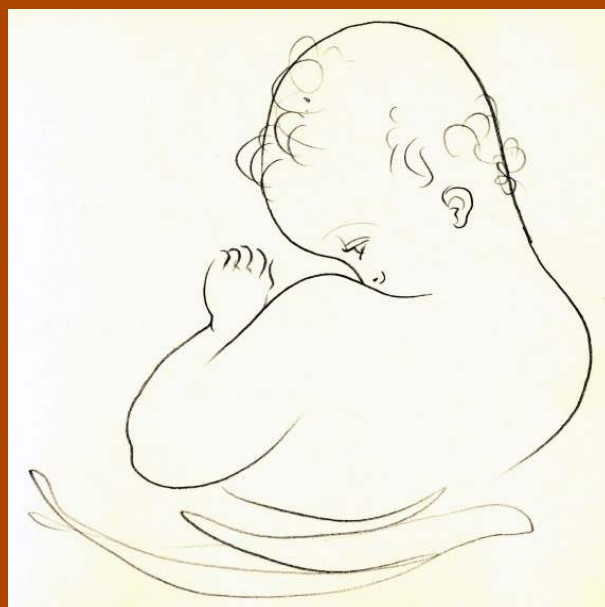
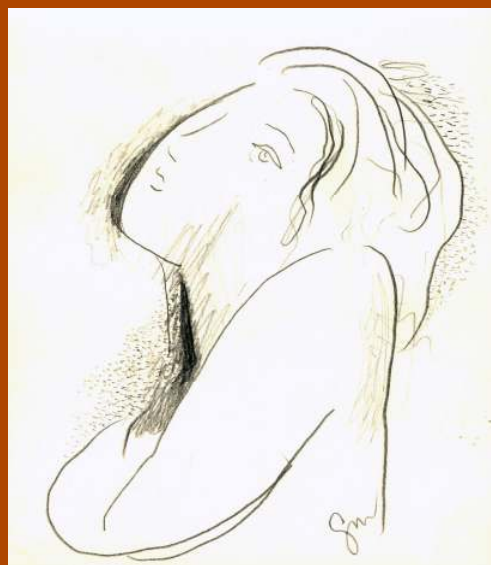
Objavte krásu kresby

Zbierkový materiál kresieb galérie však nepodáva ucelený obraz o historickom vývoji slovenskej kresby, ale ponúka možnosť, aby sme objavili jej autonómiu estetickú hodnotu a širokú škálu výrazových možností tohto špecifického a pritom veľmi starého výtvarného prejavu. Zoznam autorov zastúpených v zbierkovom fonde sa chronologicky nezhoduje ani s prehľadom maliarskych, grafických, či sochárskych osobností, pretože sú aj autori, ktorí k svojmu vyjadreniu kresbu takmer nepotrebojú. Vo väčšine kresieb ide o štúdie k výtvarným kompozíciám, štúdie portrétu, pohybové štúdie, štúdie aktov, ale i samostatné umelecké diela. Pod označením kresba nie sú však iba vyslovene kresliarske techniky (kresba ceruzkou, uhlom, rudkou, perokresba), ale aj tempery, akvarely a iné ľahké kombinované techniky.

Kresba ako základ všetkých výtvarných disciplín

Chronologický vývoj kresby by sme mohli začať menom Ladislava Medňanského, ktorý už na prelome 19. a 20. storočia priznal svojej kresbe priam postavenie výtvarného experimentu. Ako galéria zameraná na región a tvorbu Miloša Alexandra Bazovského vo svojom akvizičnom programe skoncentrovali sme do svojho zbierkového fondu veľkú časť kresbovej aktivity tohto umelca. Miloš Alexander Bazovský sa nestotožnil s Benkovou heroizáciou motívu, ale ju nahradil baladickým ladením. Dosiahol podobu spontánnej a citovo zainteresovanej výpovede, ktorá sa vyznačuje jedinečnou skratkou. Tvorba Mikuláša Galandu priniesla do vývinu slovenskej kresby s prevahou emocionálnosti racionálne smerovanie. Expresívne nadsadenú interpretáciu motívu v slovenskej kresbe reprezentuje Koloman Sokol. U generácie autorov, ktorú nazývame Generáciou 1909, si kresba zachovala primárne študijné poslanie, ale je zároveň aj samostatnou umeleckou výpoveďou. Príslušníci mladšej generačnej vrstvy nazývanej tiež Generácia II. svetovej vojny sa proklamatívne hlásia k veľkému jednoduchému tvaru, k prísnej kompozičnej osnove, teda racionálne korigovanej kresbe, tak ako je vidieť v tvorbe Petra Matejku, Ernesta Zmetáka, Jozefa Šturdíka, Františka Kudláča a neskôr aj Ferdinanda Hložníka. Významný priestor v zbierkovom fonde galérie majú aj kresby sochárov. Zo staršej generácie sochárov nesmieme zabudnúť na Jozefa Kostku. Vladimír Kompánek patrí ku generácii nastupujúcej v 70. rokoch, negujúcej amorfnú formu a vyznávajúcej jednoduchosť a logiku znaku. Ľudovít Korkoš svojou kresbou dáva najavo jemnú lyriku svojich výtvarných predstáv. Z maliarov, ktorí vstupovali do výtvarného života v 50. rokoch a hlásili sa k národným tradíciám spomeňme Milana Lалуha. Jeho kresbová tvorba vyústila do vycibreného vnútorne dynamického znakového prejavu, ktorý dramatisoval valérom svetla a tieňa.

(Alena Hejlová)

Oznamy

Aktuálne výstavy

Ján Koniarek - Pro Patria

25.6. - 5.9. 2010

Petra Jureňová Vlhová - Posolstvo sveta

25.6. - 5.9. 2010

Ateliér Majstra Galerka v auguste:

GALERKOVO

streda 9.30 - 11.30 hod.

(11.8., 25.8. 2010)

LETNÉ TVORIVÉ DIELNE PRE DETI

v stredu popoludní od 15.30 do 17.30 hod.

(11.8., 25.8. 2010)

DIVADLO

"TEATRO GALERIO"

(detské bábkové predstavenie)

štvrtok 10.00 hod., 16.00 hod.

12.8. 2010 – Ako psíček a mačička piekli tortu na meniny a narodeniny

VEČERNÝ ATELIÉR PRE DOSPELÝCH

utorok 16.00 - 18.30 hod.

(24.8. 2010)

ATELIÉR PRE SENIOROV

utorok 9.00 - 11.30 hod.

(24.8. 2010)

V poradí druhú premiéru uviedlo malé bábkové divadlo pri Galérii Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne. Najmenší návštevníci si vo štvrtok 29. júla pozreli voľné spracovanie príbehu A. Gregušovej o červíkovi Ervínovi.

Príbeh nás zaviedol do červičej ríše, kde je aj malý krôčik veľkou vzdialenosťou. Hlavný hrdina červík Ervín si žije svoj pokojný život v jablčku na jablonke Ilonke, až sa raz strhne veľká hrmavica a on aj so svojim domčekom spadne na zem. Tu jeho príbytok nájde babka, ktorá chce červené jablčko ponúknuť koze Elze. Ervín zo strachu uteká zo svojho krásneho domčeka do neznámeho sveta. Cestou sa dostane ku starej stoličke, v ktorej žijú červotoči, tu ho najskôr chcú hodiť do väzenia, ale potom, akoby zázrakom sa z neho stáva „chválič“, ktorý nerobí nič iné len spieva chvály na kráľa Červotoča a jeho kráľovstvo. I tu zažíva rôzne dobrodružstvá.

Bábky a scénografiu k divadelnej hre pripravila Monika Drocárová, dialógy podľa literárnej predlohy A. Gregušovej upravil Ľuboš Hamaj. V jednotlivých úlohách sa predstavili aj Radka Nedomová a Natália Markovičová.

Bábkový súbor Tetaro Galerio pôsobí pri Galérii Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne. Vznikol v máji 2010. Tvoria ho štyria mladí pracovníci galérie, ktorí sa rozhodli rozšíriť ponuku inštitúcie pre jej najmenších návštevníkov. Okrem sledovania divadelného predstavenia je pripravená aj malá tvorivá dielňa na prepojenie literárno-dramatického umenia s výtvarným umením. Divadelná hra o červíkovi Ervínovi je v poradí druhou premiérou súboru. Tú prvú si mali možnosť pozrieť návštevníci Noci múzeí a galérii v polovici mája. Pôvodná divadelná hra o Víle Dúhe sa nedávno dočkala už svojej štvrtej reprízy. Počas výstavy Život a doba spisovateľa Karla Čapka mladí divadelníci odohrali aj niekoľko malých predstavení o psíčkovi a mačičke.

(Ľuboš Hamaj)

Predstavujeme významných výtvarných umelcov trenčianskeho regiónu

Teodor Jozef Mouson

Ďalším zo série maliarov pôsobiacich v trenčianskom regióne je Teodor Jozef Mousson. Aj keď je pôvodom z východu Slovenska, posledné roky svojho života prežil práve v Trenčíne, kde sa aj jeho životná cesta zakončila.

Teodor Jozef Mousson bol maliarom Zemplína. Narodil sa v roku 1887 v Hogyész v Maďarsku. Študoval v Budapešti na Učilišti pre prípravu profesorov kreslenia v rokoch 1905 – 1909. Pôsobil ako učiteľ kreslenia na meštianskej škole, od roku 1919 ako slobodný umelec v Michalovciach. Po roku 1944 až do svojej smrti v roku 1946 žil a tvoril v Trenčíne. Zručný figuralista i krajinár maľoval východoslovenskú krajinu a žánrové kompozície inšpirované krásou ľudového oblečenia (dedinské trhy, práce na poli, a pod.). Názorovo vychádzal z maliarstva riešiaceho problémy vzťahov svetla a farby.

(Alena Hejlová)

